

Kalkulacje rolnicze

Pszenica ozima

Jest najważniejszym pod względem gospodarczym zbożem w kraju. W 2018 roku GUS oszacował powierzchnię uprawy zbóż ozimych w Polsce na ponad 4,2 mln ha, w tym pszenicy ozimej około 1,9 mln ha (3,8% mniej w stosunku do roku ubiegłego).

Jak informują analitycy deficyt opadów w niektórych krajach UE m.in. w Polsce przekłada się na pogorszenie oczekiwań dotyczących zbiorów zbóż w UE. Niektóre kraje Południowej Europy natomiast doświadczyły powodzi. W związku z tym szacuje się, że zbiory zbóż w 2018 roku w UE zmniejszą się o około 6% w porównaniu z rokiem 2017 i wyniosą łącznie 274 mln ton.

Udział zbóż w strukturze zasiewów dla Polski od kilkunastu lat utrzymuje się na poziomie ponad 70% (7,6 mln ha). Rolnicy częściej uprawiają zboża ozime ze względu na wyższy plon końcowy. Dominującym gatunkiem bezapelacyjnie pozostaje pszenica ozima. Oprócz największego arealu uprawy oraz zbiorów pszenica ozima wyróżnia się spośród zbóż również największą intensywnością produkcji przejawiającą się wysokim nawożeniem, zaawansowaną ochroną roślin oraz dobozem do uprawy odmian uwzględniających różne wymagania odnośnie warunków uprawy oraz przeznaczenia zbioru. Wysokie temperatury oraz brak opadów deszczu w maju oraz w czerwcu w Polsce spowodowały niższe zbiory zbóż, co prawdopodobnie przełoży się na spadek dochodów rolników. Według ekspertów najbardziej odczują to rolnicy z małych gospodarstw. Szacuje się, że plony zbóż ozimych ze względu na suszę spadną o około 10%, natomiast zbóż jarych nawet o 25%. Zbiory szacuje się w Polsce na poziomie 28,5 mln ton (włączając w to kukurydzę). Niższe zbiory zbóż oznaczają będą dużą presją na wzrost cen skupu. Niemniej, kluczowe znaczenie w tym zakresie będą miały wyniki produkcyjne w krajach należących do czołowych

eksporterów ziarna. Prognozy agencji analitycznych z czerwca br. wskazują na spadek światowej produkcji pszenicy w sezonie 2018/2019, ale wysokie zapasy tego zboża powodują, że jego całkowita podaż może być wyższa niż rok wcześniej. Sprawia to, że notowania cen na giełdach światowych stabilizują się na relatywnie niskim poziomie. W Polsce zapasy pszenicy są również wysokie, co przeciwdziała istotnym podwyżkom cen. Jednak ze względu na złe warunki pogodowe istnieje prawdopodobieństwo, że ceny

skupu zbóż w naszym kraju będą wyższe niż przed rokiem.

Specjaliści prognozują, że ceny pszenicy do końca br. w zależności od parametrów jakościowych mogą wahać się w granicach 690–760 zł/t. Niektórzy producenci liczą na kolejne podwyżki stawek i jeśli tylko mają magazyny przystosowane do przechowywania ziarna zwykle decydują się na przetrzymywanie surowca i późniejszą sprzedaż po korzystniejszej cenie. Zazwyczaj zaraz po zbiorach sprzedają ci rolnicy, którzy potrzebują pieniędzy lub ci, którzy mają wilgotne ziarno.

Tabela zawiera kalkulację uprawy 1 ha pszenicy ozimej według cen brutto ziarna (średnia cena z lipca br. – giełda MATIF) i środków do produkcji z października 2017 r. opracowaną na podstawie publikacji „Kalkulacje Rolnicze” wydanej przez KPODR w Minikowie.

Tabela 1. Kalkulacja uprawy 1 ha pszenicy ozimej przy różnych poziomach intensywności

Lp.	Poziom intensywności Wyszczególnienie	Niski 30 dt/ha	Średni 45 dt/ha	Wysoki 60 dt/ha
A	Wartość produkcji	3 078	4 143	5 208
	Ziarno pszenicy ozimej (71 zł/dt)	2 130	3 195	4 260
	JPO ¹⁾	948	948	948
1.	Materiał siewny	360	360	360
2.	Nawozy mineralne	470	731	1 002
3.	Środki ochrony roślin	161	281	761
4.	Sznurek	38	57	76
B	Koszty bezpośrednie (1+2+3+4)	1 029	1 429	2 199
C	Nadwyżka bezpośrednia (A-B)	2 049	2 714	3 009
4.	Usługi ²⁾	534	630	678
5.	Praca maszyn własnych	613	674	770
6.	Pozostałe koszty ³⁾	676	701	726
D	Koszty pośrednie (4+5+6)	1 823	2 005	2 174
E	Koszty całkowite (B+D)	2 852	3 434	4 373
F	Koszt jednostkowy (zł/dt)	95	76,3	72,9
G	Dochód rolniczy netto (C-D)	226	709	835

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Kalkulacji Rolniczych” KPODR w Minikowie

¹⁾ – jednolita płatność obszarowa, płatność za zazielenienie, płatność dodatkowa,

²⁾ – kombajnowanie, prasowanie,

³⁾ – utrzymanie budynków, podatki i ubezpieczenia, pozostałe koszty.

Źródło: GUS, IERiGŻ – PIB, BGŻ BNP Paribas

Zofia Dymińska
Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego